

Editorial

Conscients del compromís que hem de tenir tots i totes amb el medi ambient, a la Fundació Ulls del món hem posat en marxa els darrers mesos una sèrie de mesures destinades a promoure l'estalvi energètic i a afavorir la sostenibilitat de les nostres accions, a través d'una iniciativa que hem anomenat *Posem-nos verds*.

A la nostra seu a Barcelona hem iniciat un pla de reciclatge que ens ha de permetre tenir una oficina més verda i ajudar-nos a reduir la nostra empremta ecològica, tenint com a base la *regla de les 3R* per a un consum responsable: reduir, reutilitzar i reciclar. Les actuacions se centren en l'estalvi des del punt de vista econòmic i energètic, i es concreten amb la reducció de despeses habituals com ara llum, aigua o papereria.

També fomentem l'equilibri ecològic de les zones on desenvolupem projectes de cooperació, ja sigui respectant els protocols de destrucció de medicaments caducats, el tractament dels residus biomèdics o l'adequació del material òptic i oftalmològic a les característiques de cada territori. I és que a Ulls del món som conscients que la degradació del medi ambient constitueix una forma de privació de capacitats que afecta directament la vulnerabilitat i la qualitat de vida de les persones, més encara la d'aquelles que viuen als països més pobres.

NOTÍCIES

Ulls del Sàhara 2010 es posa en marxa

Comissió mèdica a Inhambane

Continua el projecte formatiu a Maputo

Es beca una doctora moçambiquesa perquè s'especialitzi a l'IMO

Trobada amb l'ambaixadora de Moçambic

Comissió formativa a El Alto

Període d'intensa activitat mèdica a Mali

Els professionals malians es formen en retina i oftalmologia pediàtrica

Es revisa el funcionament del taller d'òptica de Mopti

Visita del coordinador del Pla Nacional de lluita contra la ceguesa de Mali

El Patronat aprova la gestió 2009 i el pressupost 2010

Carol Camino, guanyadora del II concurs fotogràfic Ulls del món

PROPERES ACTIVITATS

ULLS DEL MÓN ALS MITJANS

L'ENTREVISTA

Maria Mercè Franch, metgessa voluntària d'Ulls del món

NOTÍCIES

ULLS DEL SÀHARA 2010 ES POSA EN MARXA

La coordinadora del programa *Ulls del Sàhara*, **Bibiana Ruberte**, s'ha desplaçat del **26 de juny al 4 de juliol** als campaments per tal d'impulsar la posada en marxa de les activitats que la Fundació ha previst per a l'any 2010 i que tenen com a objectiu **donar suport** a les iniciatives programades per la contrapart local amb la finalitat d'atendre les necessitats oftalmològiques i òptiques de la població.

La Bibiana ha presentat les accions als ministres de Salut i Cooperació de

la República Àrab Sahrauí Democràtica (RASD), **Sidahmed Tayeb** i **Saleh Baba**, i ha planificat i coordinat les activitats previstes per a l'últim trimestre. Juntament amb Bibiana Ruberte viatja el tècnic d'equipaments sevillà, **Jesús Barragán**, que ha dut a terme la **revisió, el manteniment i la reparació** dels equipaments de les consultes i els tallers d'òptica dels campaments, de manera que els tècnics d'oftalmologia puguin continuar revisant la visió i facilitant les correccions òptiques necessàries a la població. Per a fer-ho possible, a l'abril es van enviar als campaments **3.375 ulleres** (1.899 de sol i 1.476 de presbícia), en el marc de la **Caravana catalana d'ajut humanitari per al poble sahrauí**, organitzada per l'Associació Catalana d'Amics al Poble Sahrauí (ACAPS) amb la col·laboració de Banc de Recursos.

[TORNAR A L'INICI](#)

COMISSIÓ MÈDICA A INHAMBANE

Des del **26 de juny** i fins al dia **11 de juliol** es duu a terme l'única **comissió medicoquirúrgica** prevista per a aquest any a l'**Hospital Provincial d'Inhambane**, en el marc del programa *Ulls de Moçambic*. I és que la Fundació ha anat reduint de forma gradual l'activitat purament assistencial al país africà en benefici de les activitats relacionades amb la formació i la prevenció.

La comissió està encapçalada pel supervisor mèdic del programa, **Iñaki Genua**, que estarà acompanyat per l'oftalmòloga **Fabiola Eder**, i les infermeres instrumentistes **Martxeli Seco**, **Pilar Boudet** i **Maria Carmen Vallés**. També forma part de l'expedició el tècnic d'equipaments, **José Luis Royo**, que es troba a Moçambic des del 19 de juny amb l'objectiu de revisar i reparar els equipaments oftalmològics que s'utilitzen a les consultes i a les intervencions quirúrgiques que es fan, i també els equipaments del taller d'òptica de l'Hospital Provincial d'Inhambane i de l'Hospital Central de Maputo. Com és habitual, els professionals voluntaris de la Fundació aprofitaran l'activitat per **capacitar els tècnics d'oftalmologia, infermeres i auxiliars d'infermeria** de l'hospital en tècniques quirúrgiques i de diagnòstic, cures oftalmològiques i instrumentació.

La comissió arriba uns dies després que s'hagi celebrat la **Mozambique Eye Care Coalition (MEEC)**, una trobada entre les diferents organitzacions sense ànim de lucre que treballen al país africà en el camp de la salut visual i en la qual ha pres part la coordinadora del programa *Ulls de Moçambic*, **Gema Facal**. La reunió va tenir lloc el dia 7 de juny amb l'objectiu de donar suport al pla nacional d'oftalmologia i d'intercanviar informació i experiències amb relació al seu treball.

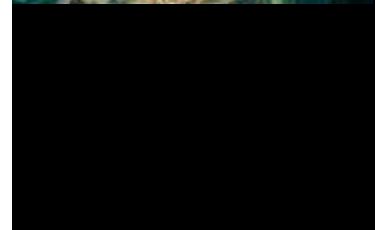
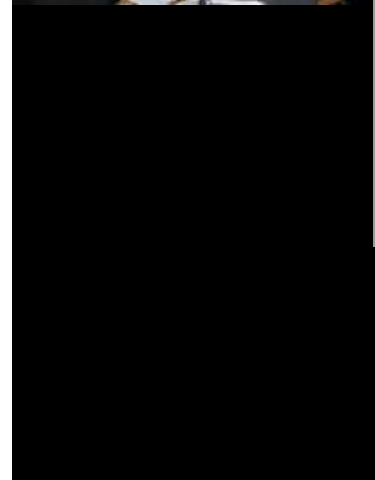
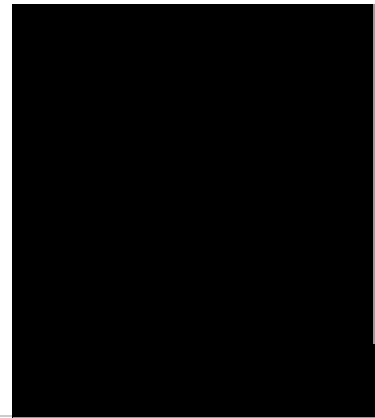
[TORNAR A L'INICI](#)

CONTINUA EL PROJECTE FORMATIU A MAPUTO

La Fundació ha seguit amb la implementació del **projecte formatiu a l'Hospital Central de Maputo**, iniciativa posada en marxa l'any 2005 amb l'objectiu de capacitar el personal local amb relació a les subespecialitats oftalmològiques.

Del **8 al 22 de maig** s'ha dut a terme una comissió de formació d'**òrbita i pròtesi ocular**, a càrrec dels oftalmòlegs **Joan Prat** i **Jesús Torres**, i del tècnic ocularista **Javier Laiseca**, tots ells procedents de Barcelona. Els oftalmòlegs, residents i tècnics del centre moçambiquès han fet sessions teòriques i pràctiques sobre aquestes patologies; en les últimes han dut a terme més de **80 visites** i **40 intervencions** quirúrgiques, així com la implantació de **17 pròtesis oculars** i **2 pròtesis facials**.

[TORNAR A L'INICI](#)

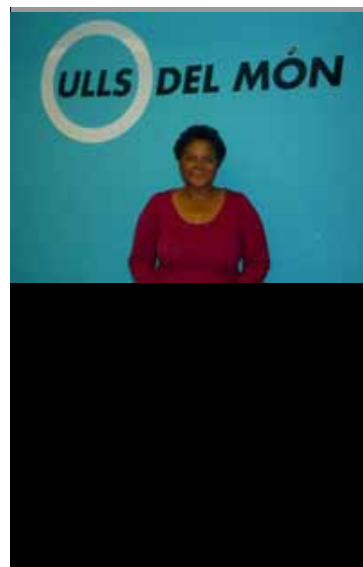

ES BECA UNA DOCTORA MOÇAMBIQUESA PERQUÈ S'ESPECIALITZI A L'IMO

Des de l'**11 de juny** es troba a Barcelona la **Dra. Ligia Munguambe** per fer una estada formativa de sis mesos a l'**Institut de Microcirurgia Ocular (IMO)**, gràcies a una **beca** atorgada per la Fundació Ulls del món i a la formació que li facilita el mateix IMO, que li permet fer front a les despeses de desplaçament, manutenció i allotjament.

La doctora moçambiquesa ocupa una plaça de **resident** al centre dirigit pel vicepresident de la Fundació, **Borja Corcóstegui**, amb l'objectiu que pugui completar la formació en l'especialitat d'**oftalmologia**. Una vegada finalitzada l'estada, hi ha el compromís que s'incorpori al Servei d'Oftalmologia de Moçambic perquè hi desenvolupi funcions d'atenció oftalmològica, dirigida especialment a la població més desfavorida. El país africà compta amb només **12 oftalmòlegs**, 6 nacionals i 6 estrangers, per a una població de més de **20 milions de persones**.

[TORNAR A L'INICI](#)

TROBADA AMB L'AMBAIXADORA DE MOÇAMBIC

L'ambaixadora de Moçambic a Espanya, **Fernanda Lichale**, va visitar a principis de maig la seu de la Fundació a Barcelona, per conèixer de primera mà els avenços del projecte que Ulls del món duu a terme des de l'any 2002 a la província d'Inhambane i la ciutat de Maputo.

La diplomàtica moçambiquesa, acompanyada pel conseller **Stefan Dick Kasotche**, es va reunir amb la directora general de la Fundació, **Núria Ramon**. Es tractava de la primera trobada que Ulls del món mantenia amb **Fernanda Lichale**, que ocupa el càrrec d'ambaixadora des de l'octubre de 2009.

[TORNAR A L'INICI](#)

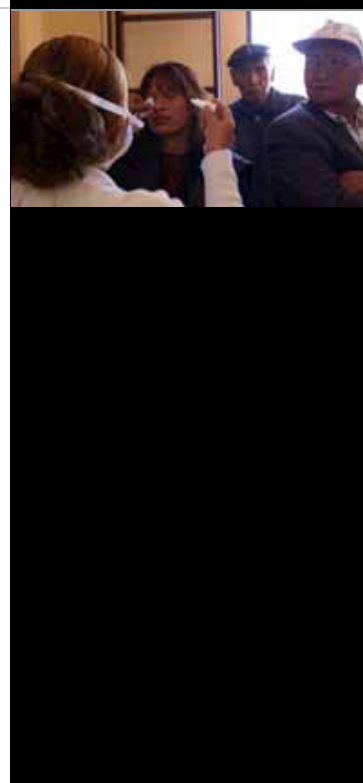
COMISSIÓ FORMATIVA A EL ALTO

La Fundació ha organitzat del **14 al 25 de juny** una **comissió mèdica** a l'**Hospital Municipal Bolivà Holandès**, al municipi d'El Alto, amb l'objectiu de **formar el personal sanitari** local i detectar les capacitats dels professionals oftalmòlegs.

L'han integrat els oftalmòlegs **Hernán E. Gras** i **Alejandro Lavaque**, i la infermera instrumentista **María Elena Palavecino**, tots ells procedents del nucli territorial de l'Argentina. Era la primera vegada que Hernán E. Gras viatjava a terres bolivianes com a **supervisor mèdic** del programa *Ulls de Bolívia*, càrrec que ocupa des de principis d'aquest any 2010 en substitució de José Juan Martínez Toldos.

La comissió ha desenvolupat especialment una tasca de **formació al personal local**, ja que ha permès transmetre coneixements sobre pràctiques quirúrgiques i de diagnòstic als professionals de la xarxa oftalmològica d'El Alto i també als residents de l'Institut Nacional d'Oftalmologia (INO), entre ells els oftalmòlegs becats per la Fundació. El projecte *Ulls de Bolívia* compta amb el **suport** de l'Agència Espanyola de Cooperació Internacional per al Desenvolupament (AECID), la Fundació ONCE per a Llatinoamèrica (FOAL) i la Fundació per a la Cooperació i Salut Internacional Carlos III (FCSAI).

[TORNAR A L'INICI](#)

PERÍODE D'INTENSA ACTIVITAT MÈDICA A MALI

L'**Hospital de Referència de Bankass** ha acollit aquest segon trimestre de l'any **dues comissions** medicoquirúrgiques de la Fundació Ulls del món, incloses en el projecte *Ulls de Mali 2008-2010* amb l'objectiu de millorar la salut ocular dels habitants de la regió de Mopti. En aquestes activitats s'han dut a terme més de **700 consultes** i unes **240 intervencions** quirúrgiques, la majoria per cataractes.

La primera comissió, celebrada del **2 al 18 d'abril**, la integraven l'oftalmòloga **Mariví Fernández**, els infermers instrumentistes **Mariano Hernández**, **Carmen Lanero** i **Lourdes Rebollo**, el tècnic d'equipaments **Jordi Holgado** i **Bibiana Ruberte**. Per la seva banda, la segona comissió a terres malianes s'ha celebrat del **4 al 21 de juny** i l'han compost l'oftalmòleg **Txomin Alberdi** i les infermeres **Elena Eugui**, **Lelo Méndez**, **Lola Carralero** i **María José Moreno**, que ha realitzat també tasques de logista. Els voluntaris de la Fundació han comptat amb la col·laboració dels **professionals locals**, **Ousmane Touré** i **Moro Sidibe**, que aprofiten aquesta activitat per rebre formació en tècniques quirúrgiques i de diagnòstic.

[TORNAR A L'INICI](#)

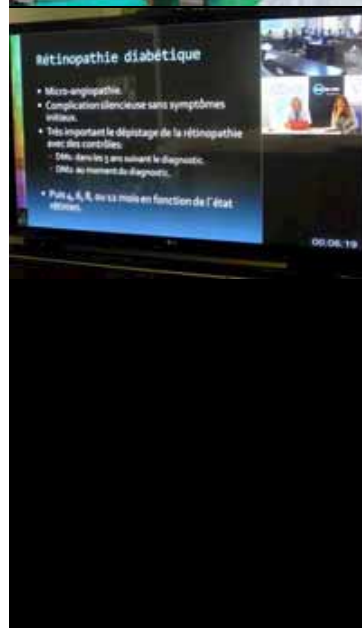
ELS PROFESSIONALS MALIANS ES FORMEN EN RETINA I OFTALMOLOGIA PEDIÀTRICA

La Fundació ha seguit aportant coneixements en **subespecialitats oftalmològiques** als professionals malians amb l'organització d'una **comissió formativa** sobre **retina**. La iniciativa ha anat a càrrec de l'oftalmòleg **Rafael Navarro**, oftalmòleg de l'Institut de Microcirurgia Ocular de Barcelona (IMO), que del **13 al 20 de juny** s'ha desplaçat a l'Institut d'Oftalmologia Tropical d'Àfrica, amb l'objectiu de capacitar els **oftalmòlegs i residents** del centre perquè a mitjà termini puguin detectar i tractar pacients amb aquesta patologia.

La comissió s'ha desenvolupat a través de **sessions pràctiques** com a continuació del **curs teòric** que es va organitzar el dia **3 de juny** a través de **videoconferència** i que també va anar a càrrec de Rafael Navarro. El professional sanitari d'Ulls del món va centrar les seves explicacions en l'**oclusió vascular**, patologia que suposa l'obturació d'una vena o artèria de la retina, amb la conseqüent disminució de reg sanguini. El curs, que compta amb el suport d'**Alcon** i **Techno Trends**, va estar presentat per la directora general de la Fundació, **Núria Ramon**.

D'altra banda, l'oftalmòloga **Teresa Noguer** s'ha desplaçat del **19 al 27 de juny** al país africà per tal d'avaluar els coneixements en **oftalmologia pediàtrica** dels professionals de l'Institut d'Oftalmologia Tropical d'Àfrica (IOTA). La iniciativa ha de servir per determinar les activitats futures en aquest camp, de tal manera que es pugui millorar la salut ocular dels nens i nenes malians sense recursos econòmics.

[TORNAR A L'INICI](#)

ES REVISI EL FUNCIONAMENT DEL TALLER D'ÒPTICA DE MOPTI

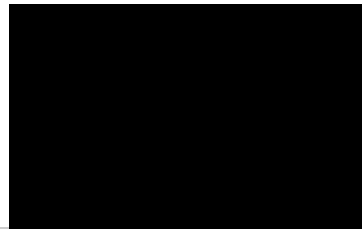
La tècnica d'Òptica d'Ulls del món, **Sandra Barroso**, es va desplaçar a Mali a principis d'abril per tal de **supervisar i revisar** el treball del **taller d'òptica** de l'Hospital Regional Sominé Dolo de Mopti. El viatge va servir per confirmar que la instal·lació, posada en marxa per la Fundació ara fa un any, funciona correctament i ofereix un servei de qualitat a les persones amb defectes refractius que necessiten ulleres a un cost més baix, per mitjà del **tècnic en muntatge d'ulleres** format per Ulls del món.

El viatge de Sandra Barroso també es va aprofitar per dur a terme una trobada amb el director i la plantilla del servei d'oftalmologia de

l'**Hospital de Mopti**, amb els quals es va acordar reforçar el **servei d'optometria** del centre, i per conèixer els estudis d'òptica que s'imparteixen a l'IOTA. Sandra Barroso va participar també en la comissió mèdica que aquells dies es trobava a l'**Hospital de Referència de Bankass** per dur a terme el monitoratge del treball optomètric realitzat pels professionals locals.

[TORNAR A L'INICI](#)

VISITA DEL COORDINADOR DEL PLA NACIONAL DE LLUITA CONTRA LA CEGUESA DE MALI

El **Dr. Sanoussi Bamani**, coordinador del Pla Nacional de lluita contra la ceguesa, va viatjar a principis de maig a Barcelona per tal de fer un **seguiment del projecte Ulls de Mali**. El Dr. Bamani va visitar la seu de la Fundació i les instal·lacions de l'Institut de Microcirurgia Ocular de Barcelona (IMO), on es va reunir amb la directora general i el vicepresident d'Ulls del món, **Núria Ramon** i **Borja Corcóstegui**, per tal d'analitzar el treball realitzat els darrers mesos i les activitats a desenvolupar en el futur. El projecte *Ulls de Mali* compta amb el **suport** del Govern Basc/Eusko Jaurlaritz.

[TORNAR A L'INICI](#)

EL PATRONAT APROVA LA GESTIÓ 2009 I EL PRESSUPOST 2010

El Patronat de la Fundació va celebrar el dia **16 de juny** la seva **reunió anual**, acte en el qual es va aprovar el pressupost d'aquest any i els comptes de 2009. Els membres del Patronat també van donar el vistiplau a les activitats organitzades l'any passat en els diferents projectes de cooperació, així com a les línies estratègiques previstes per a aquest exercici.

El pressupost d'Ulls del món per a aquest 2010 és superior als **1,5 milions euros**, xifra que representa una reducció d'aproximadament el 20% amb relació a l'any passat, tenint en compte el context de crisi econòmica actual. Es preveuen uns **ingressos de 1.507.628,46 €**, un 48% dels quals procedents d'empreses privades i un 52% d'institucions públiques. Pel que fa a les **despeses**, un 82% dels **1.510.646,69 €** previstos estan destinats als programes d'actuació, mentre que un 8% correspon a captació de fons i un 10%, a gestió administrativa.

[TORNAR A L'INICI](#)

CAROL CAMINO, GUANYADORA DEL II CONCURS FOTOGRÀFIC ULLS DEL MÓN

L'optometrista barcelonina **Carol Camino** i la seva fotografia sobre el projecte *Ulls de Mali* han estat les guanyadores del **II concurs fotogràfic Ulls del món**, una iniciativa de sensibilització i divulgació convocada amb el nom '**Tornar la visió: una altra forma de combatre la pobresa**'. En aquesta segona edició, s'hi han presentat un total de **27 imatges** sobre els projectes de cooperació de la Fundació, realitzades per **11 voluntaris i col·laboradors** d'Ulls del món.

La fotografia guanyadora ha estat escollida per un jurat integrat per **fotògrafs professionals** vinculats amb l'entitat (Núria Andreu, Manel Esclusa, Manuel Outumuro i Elisenda Pons), i ha estat reproduïda a la **portada de la memòria** anual de la Fundació de l'any 2009.

[TORNAR A L'INICI](#)

PROPERES ACTIVITATS (JULIOL-SETEMBRE)

Sàhara

- Del 21 de setembre al 21 d'octubre: estudi de gènere
- Del 25 de setembre al 9 d'octubre: comissió pediàtrica a l'Hospital Nacional de Rabuni

Moçambic

- Del 10 al 24 de juliol: comissió de revisió ocular infantil a Inhambane i viatge de seguiment sobre muntatge i refracció al taller d'òptica de l'Hospital d'Inhambane

Altres

- 15 de juliol: novè aniversari d'Ulls del món a la Fundació Antoni Tàpies (Barcelona)
- 17 de juliol: II Torneig de Golf Munduko begiak al Real Golf Club de Sant Sebastià
- Del 22 al 25 de setembre: congrés de la Societat Espanyola d'Oftalmologia a Madrid

[TORNAR A L'INICI](#)

ULLS DEL MÓN ALS MITJANS

La Fundació ha estat protagonista en els últims mesos del nou programa de temàtica social de **Televisió Espanyola** *Para todos La 2*, a través d'un reportatge de la ceguesa al món i una entrevista a la directora general, Núria Ramon. L'espai *Latituds*, del **Canal 33**, també s'ha fet ressò del treball d'Ulls del món en el marc d'un reportatge sobre la cooperació catalana als campaments sahrauís. En l'àmbit dels mitjans audiovisuals catalans, la Fundació ha ocupat minuts d'un dels principals programes de la ràdio catalana, *Tot és possible*, de **RAC1**. Pel que fa als mitjans escrits, la difusió ha arribat del diari *La Vanguardia* i de la premsa esportiva especialitzada en **golf**, com ara les revistes *Solo Golf & Viajes* i *Sota Par* o els portals d'Internet *Marca.com* i *Doblebogey.com*, amb informació prèvia al torneig solidari de Sant Sebastià.

[TORNAR A L'INICI](#)

L'ENTREVISTA

Nom: Maria Mercè Franch Gallés

Edat: 52 anys

Professió: metgessa voluntària d'Ulls del món

Vaig néixer i visc a: Vic

Estic en contacte amb Ulls del món des de: l'any 2002

La Maria Mercè ha viatjat aquesta primavera a Mali per participar en la segona comissió medicoquirúrgica del projecte de la Fundació al país africà, que ha tingut lloc a l'Hospital de Referència de Bankass equipat amb una unitat quirúrgica completa per Ulls del món. Metgessa de professió; és una voluntària molt implicada amb les persones que pateixen deficiències visuals als territoris més pobres del món, la qual cosa l'ha portat a viatjar en diferents ocasions als campaments sahrauís al costat de la seva parella, l'oftalmòleg i supervisor mèdic del programa *Ulls del Sàhara* fins a l'any 2009, Josep Maria Rafart, el qual també ha viatjat a terres malianes.

Com ha anat l'última experiència solidària amb Ulls del món?

La veritat és que molt bé. Durant els dies que vàrem ser a Mali vàrem treballar molt i vàrem tornar la visió a moltes persones. Jo, d'aquests viatges, sempre en torno cansada, per les condicions difícils de treball, la calor i les dificultats amb l'idioma, però satisfeta amb la feina feta i amb la gratitud que rebem dels pacients a qui obrim els ulls.

Quina valoració fas de la comissió mèdica a Mali?

La valoració és excel·lent. El clima entre els participants del grup va ser molt bo; penso que és bàsic que hi hagi una bona entesa entre els participants perquè tot funcioni bé. El nostre grup va funcionar molt bé com a unitat, i vàrem fer molta i molt bona feina entre tots. La unitat oftalmològica que hi ha muntada a Bankass està molt bé, tenint en compte la situació de l'hospital: l'espai físic on està ubicada la unitat és correcte, el mobiliari de la consulta i el quiròfan són acceptables i el material d'oftalmologia també és correcte.

Quin era el treball dut a terme pels professionals locals durant la comissió? Vàreu trobar una bona predisposició per part seva?

El treball dels professionals locals és de col·laboració i aprenentatge. La predisposició que van tenir va ser molt bona. D'entrada, estan una mica a l'expectativa de veure com funcionem nosaltres, però després de veure com treballàvem i de parlar amb l'oftalmòleg que encapçalava la comissió, van desaparèixer les por i tothom va fer la seva feina. Jo, que vaig ser sempre a la consulta, em vaig entendre molt bé tant amb els tècnics d'oftalmologia com amb el personal d'ajuda a l'organització de la consulta, ja que varen col·laborar en tot el que podien i amb moltes ganes d'aprendre.

Describeu-nos Mali i la seva gent amb poques paraules

Mali és un país molt gran i no el puc descriure, només puc parlar de Bankass i del País Dogon. Bankass és un petit poble situat al sud de Mali. Les infraestructures són mínimes i l'hospital està format per diferents pavellons, amb poc material i molta brutícia. El País Dogon el conformen poblats que viuen a sobre o a sota de la "*falaise de Bandiagara*", tenen una estampa molt pintoresca i les cases són fetes de fang o de pedra i troncs. La seva economia és de subsistència, i la societat es basa en la família, amb les tradicions i les creences, que formen part important de la vida diària. Respecten totes les religions i poden conviure sense gaires problemes. En general, la població em va semblar contenta i treballadora.

Mali ha estat darrerament en el primer pla de l'opinió pública, encara que les autoritats afirmen que la regió de Mopti és una zona segura. Ho vàreu viure així?

Jo no vaig veure mai cap situació de risc al nostre voltant. La zona de Mopti em va semblar segura i tant a Mopti com al País Dogon hi ha turistes que es passegen amb tota tranquil·litat. No vaig tenir sensació de perill durant la nostra estada a Mali.

Quina diferència hi has trobat respecte a d'altres programes?

He trobat molta diferència en la forma de ser de la gent. Jo he estat al Sàhara i els sahrauís estan més occidentalitzats, més acostumats a tractar amb espanyols. Pel que fa a la feina, a tot arreu n'hi ha molta, i si tens la sort de trobar un bon equip (jo l'he trobat sempre) es fa molta feina, es treballa molt i al final de la jornada estàs cansat i satisfet. Quant a la finalitat del programa, no hi trobo cap diferència. A tot arreu intentem solucionar els problemes oftalmològics i ensenyar, col·laborar i formar tant com es pugui el personal local.

En el terreny personal, què t'aporta ser voluntària d'una entitat com ara Ulls del món?

Ser voluntària i cooperant sempre t'aporta coneixement i saviesa. Primer de tot tens l'oportunitat de conèixer gent nova, del grup que et toqui anar i del país on vas a treballar. Conèixer gent diferent sempre aporta noves visions i maneres de veure i viure la vida. A més m'agrada conèixer una nova realitat social, una manera diferent de viure, una religió, uns valors, unes tradicions, uns costums diferents i, sobretot, unes necessitats diferents. Això m'aporta el coneixement de donar importància a les coses

que en tenen i a relativitzar moltes coses i situacions que no ho són.

[TORNAR A L'INICI](#)

FES-TE'N SOCI

FES-TE'N VOLUNTARI

COL-LABORA

Si no vols rebre aquest butlletí, només cal que ens contestis aquest [missatge](#), indicant-nos que no te l'enviem més.

D'acord amb l'establert a la Llei de Protecció de Dades de Caràcter Personal, t'informem que les teves dades estan incloses en un fitxer automatitzat propietat d'Ulls del món. Per a la cancel·lació dels drets d'accés, rectificació, cancel·lació i oposició, et pots posar en contacte amb nosaltres.

OBRINT ELS ULLS AL MÓN

Tamarit, 144-146, entl. 2a · 08015 Barcelona · T: +34 93 451 51 52 · F: +34 93 451 47 77

www.ullsdelmon.org · fundacio@ullsdelmon.org